

Став гранајасса пролетаријас, отувлечкая

Библиотека
ИРАБЕДЧЕССИИ ДИССОНТАГИИ

43.9
M74
3477K

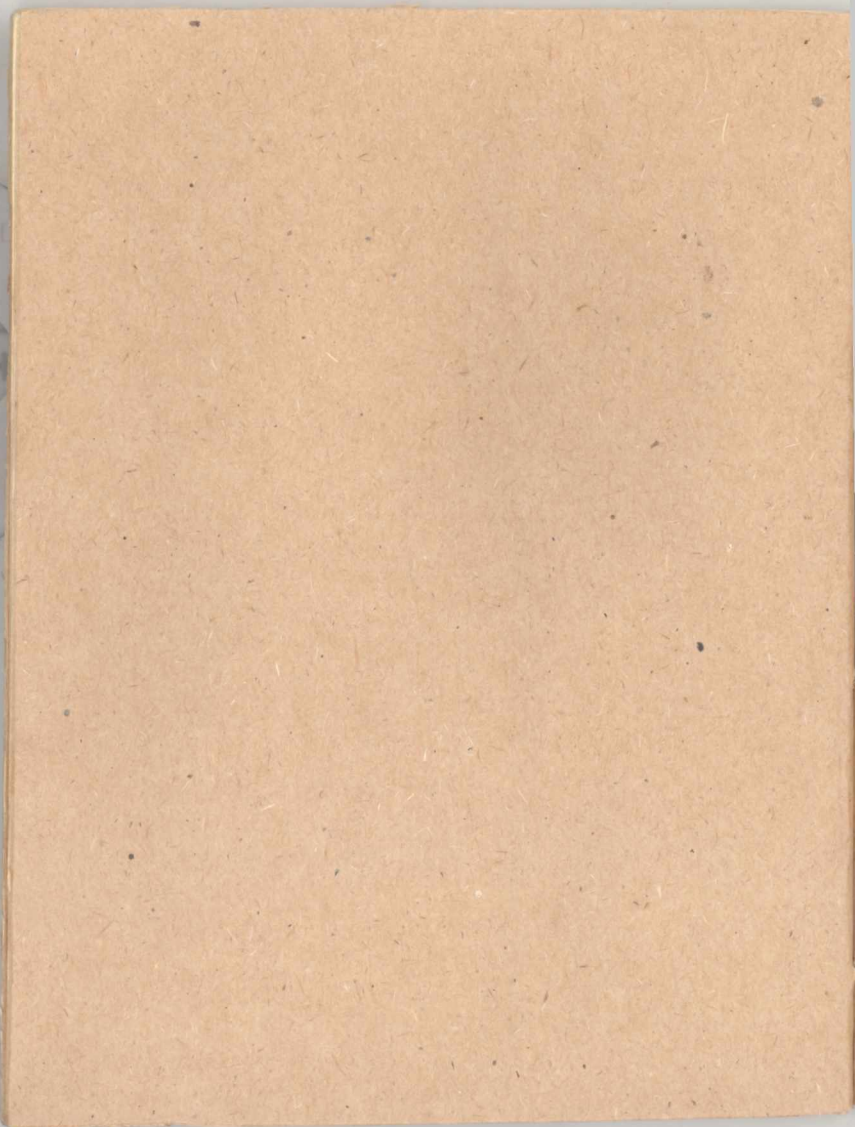
Т. МОКЕЈЕВ

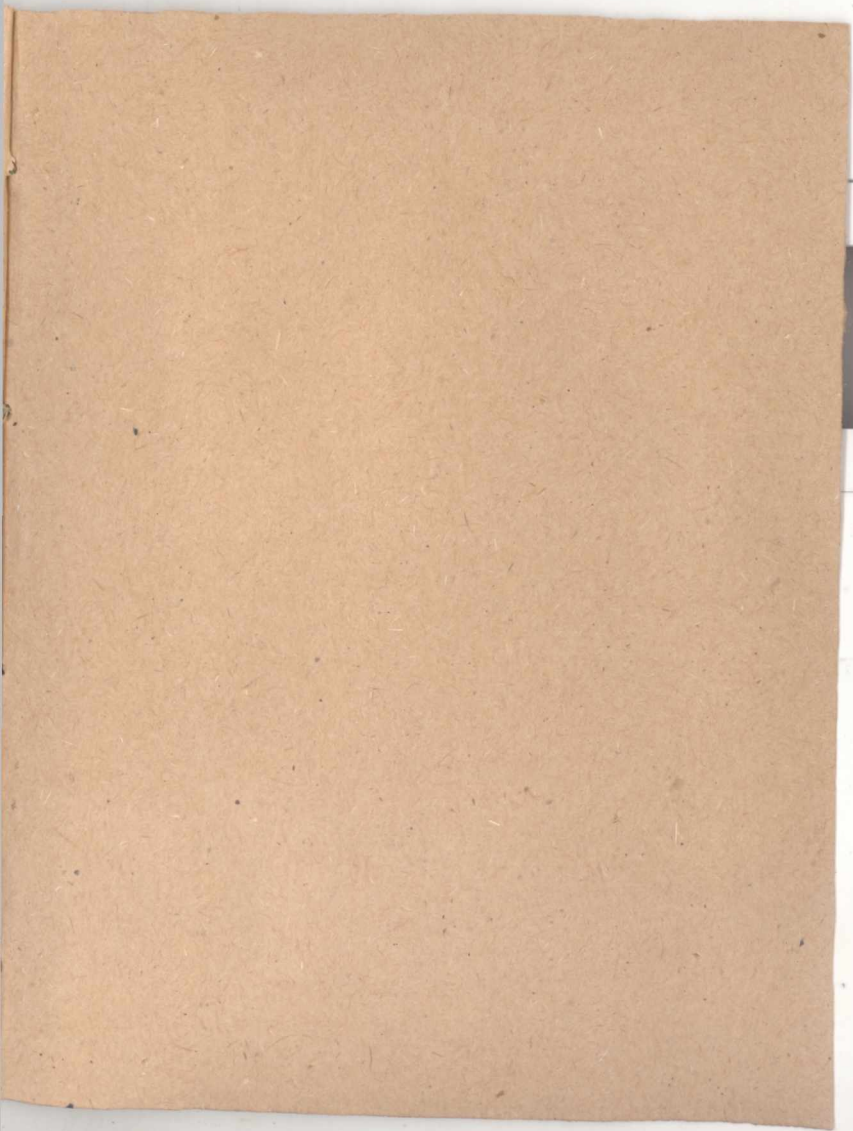
~~854.9
M74
3477K~~

МЕҒА ГЛАВНӨЈЫС
да
ОСНОВНӨЈЫС
ВӨРЛЕЗӨМ

ABONEMENT №
Cen. Centr. Bibliotekatar

КОМІ ГІЗ
СЫКТЫВҚАР 1935

краев
24
43.9 674
M 74
Став страна жасса пролетарийяс, оту...

64
A. T. МОКЕЈЕВ
35:634

КАЗАЛӨМ ОПЕЧАТКАЈАС

Листбок	Строкалыы	Гижөма	Колд лыддыны
7	12 вылысан	мөд-кө,	мөд-кө петкөдчө,
14	4	да медбөртү жона ко- сасөм бөрын шебө- дөма...	да медбөрын, жона ко- сасөм бөрын, шебө- дөма...
14	22-24	...вөчсө вөснө 23 сан- төметра да ыжыд прө- цент 24-25 сантөметра	...вөчсө вөснө разөмера —23 сантөметра да став лыдыыс ыжыд прөцент—24-25 сантө- метра
30	2 улысан	...вочакыв вөсна...	...вочакыв сетөм вөс- на...

8342
1160
Коми республиканскон
библиотеки им. В. И. Ленина

КОМИ ГІЗ

СЫКТЫВКАР 1935

10 11.80
11.15 11.15

11.15

краев
43.9 674
M 74
Стан страна жасса пролетаријас, бтундур
M 74

64

А. Т. МОКЕЈВ

35:634
634.9 M 74
M-74 8220

МЕДГА ГЛАВНӨЙЫС
да
ОСНОВНӨЙЫС—
ВӨРЛЕЗӨМ

СОВЕТЈАС ОБЛАСТУВСА
X-д СЈЕЗД ВYЛЫН
ДОКЛАД

Коми республиканская
БИБЛИОТЕКА
ИМ. В. И. ЛЕНИНА

СПЕЦХРАНЕНИЕ
Коми республиканской
БИБЛИОТЕКИ ИМ. В. И. ЛЕНИНА

КОМІ ГІЗ

СЫКТЫВКАР 1935

3477кв

ABONEMENT N
Centr. Biblioteka

А. Т. Мокеев—Самое основное и главное—лесозаготовки

Отв. за выпуск А. Чеусова. Тех. ред. М. Шестаков.

Упол. Обл. № 7. Издан. № 6. Заказ № 1653. Тир. 3000 эк.

Формат бум. 62×94, 1/32. 1 п. л. 34000 зн. в печ. л.

Сдано в набор 14/1-35 г. Подписано к печати 21/1-35 года.

Типография Коми ГИЗ-а, Сыктывкар, Коммунистическая, 2

Јортјас! Областнөј Ісполнителнөј Комітет отчотыс тыдалө, кушөм гырыс вермөмјас шедөдісны Комі областувса ужалыс јөз соціалістическөј овмөс да соціалістическөј культура течөмын.

Тажө гырыс вермөмјасыс лоіны основнөј пріроднөј озырлунјас, сы пышкын щөщ і вөр, іспользујтөм под вылын. Пріроднөј озырлунјассө ташөма іспользујтөмыс, вөр промышленность, щөщ вөрлезөм, ташөма паскөдөмыс Комі областын верміс лоны сөмын сөветскөј государство условіјөјасын, сөмын став Војвыв крај,— кызі соціалістическөј странаса валютнөј цехлөн,— өтувја моҗаскөд топыда јітчөмөн. Візөдлам-кө мі, кызі паскаліс овмөс да культура стрөйтөмыс торја јукөдјас (отрасмјас) куҗа Комі областын, секі мі зев бура аззам, мыј тајө став вермөмјасыс, код јылыс сорһітісны тані сјезд вылын, ставныс најө јітчөны медвојдөр вөр промышленность паскөдөмкөд.

Бостам төвар бергөдчөм,— сiјө паскаліс мiјан медгасө сы понда, мыј партiја да правiтельство вөрлежөмлы торjөдлісны дај торjөдөны вывті гырыс продовольственнөј да мукөд төвар фондјас. Вiзөдлам вiзму овмөс вылө. Сiјө сiз-жө быдмiс да паскаліс вөр промышленность паскалөмкөд щөщ. Фiнансөвөј овмөс мiјан областлөн сiз-жө быдмiс медзевсө вөр промышленность паскалөм вылын. Тајө-жө колө шуны i јөзөс велөдан уж јылыс да зөһвiзалун кутан уж јылыс.

Татыс пегө сiз-жө i сiјө, мыј правiтельство быд во пунктө уна дас мiллон шайт овмөс да культура стрөитан разнөј јукөдјасө (отраслјасө).

Кызвын доходсө Комi областувса ужалыс јөз бостөны вөр промышленность помыс. 40 мiллон шайтыс унжык уждон населенјелы мынтөны быд во областувса вөрлежыс организацијас.

Ташөм ыжыд значенјесө вөр промышленностьлыс, вөрлежөмлыс щөщ, Комi областувса ужалыс јөз, төдөмыс, зев бура гөгөрвоисны i гөгөрвооны. Тајө петкөдлө зөһ колхозјаслөн да өтка олыс группјас-

лөн ентузіазм да самоотверженнөй уж вөр фронт вылын.

Націоналнөй формаа, социалистическөй пышкөса культура быдмөмын вөрлезөмлыс значеніесө Коми областын гөгөрвооны і міјан врајас. Сы понда і классөвөй тыш кулацко-націоналистическөй тенденціјаскөд да практикакөд тышкәсөм, а сіз-жө і быд-сікас оппортунизмкөд тышкәсөм міјан областын муно медвојдөр вөрлезан віз куға.

Торја-нын јоса муніс тајө тышыс вөр кылөдөмын 1934-өд воын дај сіз-жө муно өні вөрлезөмын. Ті төданныд, коман сезо-нын міјан область тыртис вөрлезан план да зік заслужитөмөн тајөс мі секи не өтчыд пасјылім. Но мі вунөдім мөдтор: вөрлезөм помасө секи, кор леzөм вөрсө лоө вәјөдөма міјан заводјасөз да мукөд потребітелјасөз. Тајөн воспользүйтчисны классөвөй врајас, најө мөдісны организүјтны саботаж кылөд-чан ужјас гөгөр, кызі сіјө кадө главнөй хоғајственно-політическөй общегосудар-ственнөй мог гөгөр. Да колө шуны, мыј тајө налы удајтчис. Кылөдчөмын міјан лоі форменнөй провал. Сөмын Крајком да Крај-ісполком отсөгөн мі вермім кызкө-мыјкө

петны таяё провалыс. Но мѣан областын колѣна 200 сурс кбм-ыг унжык кылѳдтѳм вѳр, кодѣ сещѳма колѳ Архангельскса заводжаслы да пыщкѳс рынокса потребѣтель-жаслы.

Ташѳм-жѳ прорыв ѳнѣ мѣан вожын ѣ тавоса вѳрлежѳмын. Колан во-кѳ вѳрлежѳмын мѣ егѳ вѳлѳж бѳрѳ колтчыгжас пыщкын, таво мѣан ем став права ташѳм „чест“ вылѳ. Вѳрлежан план тыртѳмын мѣ таво жона колтчам бѳрѳ. Со ѳекымын лыдпасжас (прѳцентжасѳн):

Фекабр 25 лун кешлѳ	Пѳрѳдѳм		Кыскѳм	
	1933 во	1934 во	1933 во	1934 во
Комѣлеслѳн	44,6	36,3	15,2	7,2
Облаот паста	51,7	36,2	17,9	6,7

ѳнѣжа вѳрлежѳмын ташѳм жона бѳрѳ колѳмыс лѳл медзевсѳ сы понда-жѳ, мѣж понда лѳл провал кылѳдчан ужын. А таяё провалысмыг помкажассѳ ас кадын вѳлѣ

бура ердөдөма Крајкомөн да Крајисполкомөн. Тажо — кулацко-націоналістическөй элементјаслөн саботаж, а ми егө аққо тајо саботажсө, егө паскөдөј ськөд ас кадын колана да чорыд тыш.

Кулацко-націоналістическөй элементјаслөн вөрлеқөмлы паныда тыш муно кык вожөд: өтi-кө, емөс массөвөј попыткајас дезорганизујтны производство, кiстны уж дiсциплiна, локмөдны керлыг качество, леңны брак да тақi вөчны пролетарскөј государстволы вывти ыжыд урон; мөд-кө, вербујтөм уж вынлөн да кыскасан вынлөн ыжыд јукөдөн вөрө петөм саботiрујтөмын (вөрө петтөмын).

Медвојдөр ме көсја сувтлыны подробнөјжыка производство организујтөм вылө сывөсна, мыј ме думыс тани емөс прорывыс петөм вылө гырыс поңанлуңјас.

ПРОИЗВОДСТВО ОРГАНИЗУЈТОМ—ЗЕВ

ВАЖНОЈ УЖ

Бөрја кадас кызвын вөрпромхозыс мiчөдiсны сiң-һин тырмытөм пөрөдчан өдјас, сесса став вөрпромхозас өвiтөг вывти лока

сувтөдөма кер кыскалөм. Тажө-жө кадө став
вөрпромхозјасас содіс ужалыс лыд. Тажө
петкөдлө, мыј производство организујтөмын
мијан емөг гырыс тырмытөмторјас. Тажө-жө
тыдалө і пөрөдчан уж производительность
чинөмын Јемдінса, Кулөмдінса да Шојна-
тыса вөрпромхозјасын. Мукөд вөрпром-
хозјасас, көт чинөмыс, шуам, і ез ло — да
возө мунөм абу-жө, сулалөны өтї местаын.
Тажө петкөдлө, мыј производство органи-
зујтөмын некущөм бурмөм абу. Декабрь 20-д
лун кезлө-кө „Комілес“ трестын став ужа-
лыгыс вөлі 17.000 морт, на пышкыс 2.000
мортыс ужалө вөлі подсобнөј да разнөј
көчәјственнөј ужјас вылын. Торја-нын јона
шыбласөны ужалан вынөн Сыктывдін, Јем-
дін да Сыктыв рајонјас. Содгыны-кө татчө
простојјас, прогулјас, вывті жеңыд ужалан
лун, — секі производство лока организујтөм-
лөн вредыс торја-нын тыдалана лөө.

Виқөдлам фактјас. Со, шуам, Башлыкков-
скөј вөрпункт:

Колхоз „Выл олөм“ — вөрлезан план
4800 кбм., тыртөма 1140 кбм., мібө 23 пр.
Ужалөма 287 морта-лун, вөчөма прогул
209 лун.

„Крупскаја“ Һима колхоз — план 2700 кбм., тыртöма 692 кбм., либö 25 прöч., ужалöма 170 морта-лун, прогул 127 лун.

„Гев. Полана“ Һима колхоз — план 5000 кбм., вöчöма 924 кбм., либö 18,5 прöч., ужалöма 318 морта-лун, а прогул вöчöма 263 лун.

„1 мај“ Һима колхоз — план 8000 кбм., вöчöма 925 кбм., 18,5 пр., ужалöма 203 морта-лун, а прогул вöчöма 258 лун.

Тажö став колхозјаслөн вөрлеқан планыс 17.500 кбм., тыртöма 3689 кбм., — 21 прöч., ужалöма 978 морта-лун, а прогул вöчöма 858 лун.

Öткаолыс секторөн договор серті за-даңије бостöма 4250 кбм. фекабр 10-öd лун кежлö колö вöлі тыртны 1500 кбм., збыльылö тыртöма 373 кбм. Быд пөрöдчыс былö шөркода колö вöлі тыртны 230 кбм., тыртöма 31 кбм-өн морт былö. Емöс торја рабочöјјас, вöчöмаöс 7 кбм-өн. Медунаыс— 140 кбм. морт былö.

„Ворошилöв“ Һима колхоз Канавскöј вөрпунктын ассыс ужалан лунсö тыртö тағі: уж былö баракыс петöны 8 часын; 1 час мунö туј былö да ужавны лöсöдчöм

вылө; 12 часын бөр локтөны баракјасө шај
јуны, луншөр бөрын часын бара муноны
вөрө уж вылө, а кујим часын ужыс ачыс
помасө пемыдла. Артавны-кө, мыј налөн
вөрас часыс не ешажык муно прөста су-
лалөм вылө (простој) да куричөм вылө,
ужалан луныс налөн лоө 4 час. Но тајө
абу өтка факт. Тащөм ужалан луныд абу
сөмын „Ворошилөв“ ыма колхозлөн Кана-
скөј вөрпунктын. Тащөмыд ем быдлаын.
Лубөј вөрпунктын, лубөј вөрпромхозын
сурөны тащөмјасыд. Торјалөны најө мөда-
мөдсыныс сөмын сижөн, мыј өтилаын сижө
юнжыка паскалөма, мөдлаын омөлжыка.
Но некөн абу тыр ужалан лун; зоңнас ис-
пользүтөм вөсна тыш оз мун. Татыс петө
ужлөн ичөт производительност да вөрлезөмын
ичөт өдјас. Татыс-жө петө і мијан медвоzza
мог: кыпөдны пырыстөм-пыр-жө чорыд тыш
тајө тырмытөмторјасыскөд, шедөдны, медым
ужалан лун вөлі быдлаын тырвыјө исполь-
зүтөма, медым прогулшщикјасөс да лодыр-
јасөс мијан јанөдөма вөлі общественнөј
позорөн да общественнөј бојкотөн.

Виçөдлам-кө ми, кыңи использүтчөны ас
обозса вөвјас, тани ми аzzам тащөм-жө лок-
торјас, со пример.

Челеңецкөй вөрпунктлөн ас обозын 80
вөв, на пышкыс вөр кыскалөм вылын ужа-
лө сөмын 28 вөв, мукөдыс мбө разнөй
подсобнөй ужас вылын да началство ветлө,
мбө прөста сулалөны коңушъаын.

Мыла-нө таңи артмө? Медвојдөр—хоҗај-
ственно-адмїністративнөй вїз куҗа конк-
ретнөй вескөдлөм абутомла. Бостам көт
сіјө-жө Канавскөй вөрпункт. Тајө вөрпунк-
тас јуралыгыс—Казакөв—медбөрја кадө-
зыс ез воы производство вылө, оз төд нї-
өтї бригадїрөс, став ужсө лезөма производ-
ствоын безграмотнөй (нїнөм төдтөм) де-
сатнїк вылө,—колан во вөлі канцеларїаын
ужалыс,—да старшөй десатнїк—кулак вы-
лө. Сы понда, уж дїсциплїна усөмкөд өт-
щөщ, Канавскөй вөрпунктын јона паскалө-
ма брак вөчөм. Со тајө десатнїкыс, колан
вога канцеларскөй работнїкыс, лок качест-
воа уна вөр прїмитөма пїловочнїк тужө. Ве-
сїг пес вөр сылөн пөрөма пїловочнїкө. Ве-
сїг тащөм котырөн ужалыс пунктјасын
(концентрірованнөй пунктјасын) кызі шпало-
резкајас, көнї поҗө вїзөдны да төдны ужсө
не толкө быд бригадїрлыс, но і быд ра-
бочөјлыс, і тани емөс некытчө тужтөм факт-

јас. Шуам, Часса шпалорезка вылын пілі-
төм вылө муно бөрјүтөм сырјо, пілітөны
ставсө дорвыв. Шпал вылө һекытчө шог-
мытөм чуркајас пілітөны кык да һол пелө,
а сы бөрын пілітөны торцөвөј станок вы-
лын пес вылө. Стекabr 5-өд луно өтї ста-
нок өтї сменаөн пілітис 152 шпал, а бра-
кујтөм чурка пілітис 121-өс.

Тані сорһыс муно мїјан уж качество
јылыс. Вөрлезан инјасын мыла-кө мїјан
сорһитөны сөмын лезөм вөр качество јы-
лыс (көтї тані мїјан вывті-жө лок, но та-
јылыс бөрынжык), а бур качествоа прө-
дукціјаыд-өд вермас лоны став ужсө бура
організујтөмөн сөмын. Шуам, сіјө-жө Ка-
навскөј вөрпункт, да і һе сөмын Канав-
скөј, но і уна мукөд вөрпунктјас вермісны
каһавны, мыј шогмытөм качествоа вескөд-
лөм понда петө туйтөм продукция. Ме-тај
вісталі-һин, кызі тајө вөрпунктас пес муно
піловочһик туйө, да кызі вескөдлө Канав-
скөј вөрпунктса јуралыс.

Со јешцө өвїтор сіјө ужыс. Сені ем јі
туј. Тујсө лөсөдігөн ізыскательнөј ужјассө

һүддс инженер, правда, том инженер, но
век-жө инженер. Висомла сижө ез вермы вес-
көдлыны туй вөчөмвас. Казаков инженер-
лыг ызыскафемнөй ужсө ез видлав (ез про-
верит), а веритчс Касев—кулак висталом
вылө,—тажө кулакыс ужалө вөлі вөрпунк-
тас старшөй фсгачник пыдди,—инженерлыг
ужсө аннулируйтс да щөктис ставсө вымпöv
вөчны сижө-жө кулакыслы. Кулакыд туйсө
строитс сизі, мыј сижө һужөдс вөркыска-
лөмсө 1¹/₂ км. вылө, посјас сувтөдс һепра-
вилнөја, государстволы аслас ужөн сижө вө-
чс ыжыд урон. Кор вөрпромхоз щөктис
вөтлыны уж вылыг тајө кулаксө да кыс-
кыны сижөс кывкутөмө, Казаков ез кывзы
вөрпромхозлыг, а мөдарө, старшөй фсгач-
ник уж доныг өтдор сижө дыр-на мынтс
сылы щөщ рабочөјлыг уж дон. Со тјанлы
вескөдлөмлөн прімер (образец) да вес-
көдлыглөн прімер, коді зикөз вунөдөма,
мыј сижө лоө ужөн оперативнөја вескөдлө-
мыс, коді ез көсјы төдны, мыј уж качест-
воыг петө продукција качество, коді лыд-
дис, мыј кулак вермас лоны мјанлы на-
фсжнөј опораөн хофажественно-политическөј
могјас олөмө пөртөмын.

ПРОДУКЦІЯ КАЧЕСТВО ЖЫЛЫГ

Ті төданныд, жортјас, мыј колан во мі-
жан областын нуөдөма вөлі зев ыжыд уж
лезан вөрлыг качествосө бурмөдөм куға
да медбөрті јона коғасөм бөрын шедөдөма
вөлі вел ғырыг вермөмјас.

Таво тыдовчцісны зев уна случајјас, кор
лезан вөр качество вылө ез пуктыны не-
кушөм значеңје. Тыдалө, торја пріјомшщик-
јастө бырөдөм бөрын вескөдлыгјас да де-
сатңикјас пышкыг кодсурө чајтөны, мыј
поғө лезны быдсама вөр дорвыв. Со, шум,
Лопјінскөј вөрпункт. Пусө орјөдлөны не-
правільнөја, экспортнөј сортментјас (кап-
балка да экспортнөј круглак) вөчөны еша,
көф поғанлуныс і ем. Ценнөј вөр бөрјөм
вылө общцөј заготовка нуөдігөн вңманңје
абу пуктөма, спеціалнөј древесіна вылө
тујан керјас мунөны піловочңикө. Орјөдлө-
ны омөла—јона щыкөдалөны, комалөны мо-
розыг потласөмјас, шака пујас. Шпальник
вөчсө вөсңі 23 санҗиметра да ыжыд про-
цент 24-25 санҗиметра. Вөчөм керјассө оз
чукөртны, оз увтјас вылө пөрөдны,

Керасан інсө весалөм сувтөдөма лока, а көнсүрө і һөтї оз весавны. Піловочник выдө тујан пујас оз зоһнас керавны, мырјыс колө 28 сантїметр судаоҗ. Грузөвөј тујјас планїрујтөма лока—емөг крута бергөдчанїнас, чојјас летчанїнасыс крутөс, балкїјас воһсалөма кыз сурө. Улыс кавїшщө вылын вөр материалјас сорлалөны, һекүщөм пөрадок абу. Кубатура пасјысө һеправїльнө, овлөны содтөмјас да чїнтөмјас.

Лїбө со Часса вөрпункт, Сыктывдїн рајонын. Прїмїтөм шпальныкын 20 пр-оҗ брак—табачнөј увјас да 12 см. кызта зоһвїча (здоровөј) увјас. Стрөйтчан керјасын 10 пр-оҗ піловочник.

Торја злостнөј Срак вөчысјаслы мїјан колө прїмїтны правїтельствогыс продукцїја качество јылыс закон, а вөрлеҗысјасөс да аппаратөс төдмөдны, кытчө вайөдө ташөм аһтїгосударственнөј ужјасыс. Таво вөр прїмїтан да сдајтан условїејас лөһны торја чорыдөс. Трест Комїлес прөдукцїјасө кутас сдавајтны Севлесса бракерјаслы пробнөј обмер да качество куҗа пробнөј браковка под вылын. Пробнөј обмерлөн да браковкалөн резултатјасыс кутасны паскав-

ны став петкөдөм вөр партія вылас. Сізкө, јортјас, мјан уж котыртөмлыг вылын качествосө да прөдукція вылын качество вөсна тыш колө кыпөдны мјан став віч куъаыс, став учасокјасас, тајө мјан лоө главнөј могөн вөрлезан ужын. Мјанлы колө петны вөрө рабочөјјас дінө быд деланкаө нач конкретнөј да јаснөј могјасөн да котыртны најөс тајө могјас вөсна тышө.

Кушөм могјас мјан возын сулалөны? Ужын вылын производителног вөсна тыш,— быд пөрөдчыг вылө 4,5 кбм-ыг не ещажык да быд кыскасыг вылө 5 кбм-ыг не ещажык лун. Ерөдөны прогумшүкјасөс, лодырјасөс, бракоделјасөс, тышкасны ужын чорыд дисциплина вөсна. Тырбура іспөлујтны ужалан лун. Ужавны пемыдсаң пемыдөз. Организујтны Сөветјас VII-өд сјезд ыма ударнөј бригадајас, бостны буксір вылө бөрө колчыгјасөс. Адміністрајивно-хоъајственнөј, инженерно-технічөскөј работњыкјассаң, делатњыкјассаң, бригадірјассаң колө корны, медем вежасны вескөдлан ногјасө (методјасө). Нала колө шуны: мјан мог—образцовөја сувтөдны уж бригада пышкын, правілнө сувтөдны рабочөјјасөс, төдны быд-

8220
5543
3477/1160
лун, быд сдук, мыј вöчö быд бригада, быд
работöј, вескöдны налыг öшыбкајассö уж
вылын да тазі отсавны налы кыпöдны уж
производительность да лезан вöрлыг качест-
во. Колö тöдмöдны работöјјасöс техничес-
кöј правилöјасөн да требуйтны, медем најö
ужалисны техническöј правилöјас серви. Ор-
гаңизуйтавны техника велöдан кружокјас.
Тöдны вöрын олöмлыг да ужлыг быд поснi-
торјассö (мелочјас), велöдны работöјјасöс
культурнöја овны, производительнöја ужавны.
Лöсöдчыны пырыстöм-пыр-жö используйтны
јi тујјас, организуйтны уна комплекта кыс-
касöм. Исправнöја виңны да тырбура испол-
зуйтны јi тујјас, снєжно-балочнöј тујјас да
тракторнöј тујјас.

ЖУГОдНЫ САБОТАЖ, ОБЕСПЕЧИТНЫ ВÖРЛЕЗОМ
УЖАЛАН ВИНÖН

Вөрлезан сезонлөн колi-нын жын кадыс,
а мијан öнöң-на вөрлезöм обеспечитöма ужа-
лан винöн сöмын жывыјö,—колö 30 сурс
морт, а ужалö 17 сурс морт. Кодсурö јорт-
јас лыддöны, мыј вөрлезан ужö сөдтöд
ужалан вин петкöдöм, договорјасын урчитöм
работöј лыд тырмымөн сетöм öнiја кадö

СПЕЦХРАНЕНИЕ

Коми республиканской
БИБЛИОТЕКИ им. В. И. ЛЕНИНА

КОМИ РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
БИБЛИОТЕКА

им. В. И. ЛЕНИНА

17

абу главнөй вопрос, мыҗ главнөйыс да ме-
са коланаторҗыс өнi лоө производство ор-
ганизуйтөм бурмөдөм. Вернө, производство
организуйтөм сiҗө главнөй мог, но такөд
өтщөщ вывтi жога сулалө i содтөд ужалан
вын петкөдөм җылыс вопрос, i таҗө могсө
некущөма оз поҗ лыддыны iчөт могөн.
А таҗө ужас уна местаын петкөдчө тыр
саботаж.

Виçөдлам фактҗас. Со Нҗиашорса вөр-
пункт. Пөрөдчан план тыртөм колхозҗаслөн
мунө таҗi: „Большевик“ колхоз тыртөма 24 пр.,
„Правда севера“ колхоз—18 пр., „Iзја гө-
ра“ колхоз—12 пр., „Броңевик“ колхоз—
10 пр., „Шонди југөр“ колхоз—9,8 пр. Кыс-
касны ез-на заводитлыны. Кыскөма 89 кбм.
Обязательствоҗас тыртөмө колхозҗас бост-
чөны таҗi: „Большевик“ колхоз 3500 кбм.
вөр петкөдөм да кыскөм вылө сетис 2 вөв;
„Правда севера“ колхоз 4000 кбм петкө-
дөм да кыскөм вылө сувтөдiс 3 вөв; „Iзја
гөра“ колхоз 4000 кбм петкөдөм да кыс-
көм вылө сетис 4 вөв, сөвтысҗас да рек-
тысҗас абуөс. Тащөм-жө положенҗеҗыс Баш-
лыкөвскөҗ вөрпунктын. Тани Зөвсерт сiкт-
сөветыс колө ужавны пөрөдчөм вылын 57

откаоыс лы, а ужалö 19 морт, „Крупскаја“
һима кол хозыс пöрöдчөм вылын ужалö
50 пр-ыс, 1 мај һима колхозыс догово-
рын урчитөм лыдыс петөма уж вылö 30 пр.
пöрöдчыс.

Часса вөрпунктын „Выл Час“ колхоз
торјөдөма пöрöдчөм вылö 8 мортөс, а ужа-
лö збылвылөсö 1 морт. Быд вежонын вы-
ходнөј лунö колхоз петö гортас, і петö һе
өтi лун кежлö, а 2-3 лун кежлö.

Тащөм фактјастö пощö вайөдны помтөг,
но і татыс-һын тыдалö, мыј ужалан вынөн
обеспечитөмын мијан вывтi лок делö.

Вищөдлыны-кө, кызи тыртöны вөрлезан
программа торја секторјас, ми ащам со мыј:
колхознөј сектор ставнас асгыс обязапель-
ствојассö тыртiс 50 пр. вылö, откаоыс
сектор—19 пр. вылö, а кулацкөј группа
щкөщ вошөма, вөрлезан уж вылын сiјö пөш-
ти оз тыдав. Көт i тешкод, но сiјö рајон-
јасын, көни ужалö Комилес трест, нојабр
20-өд лун кежлö уж вылын вөли сөмын 186
кулак. Но ужалiсны-кө ескө мед-һын, а
емөг-өд зев уна фактјас, кор кулацјас тыр-
тöны толькө којмөд јукөнсö нормаыслыс,
а мукөдыс вөчöны кубометр щынјөн лун.

Таҕи, шуам, муно ужыс Виҕујољса вөрпунктын, Сыктыв вөрпромхозын.

Татыг тыдало, мыј содтөд ужалан да кыскасан вын петкөдтөг ми огө вермө петны прорывыг и ҕерт-һин огө вермө бырөдны пөрөдчөм да кыскасом костын јона торјалөмсө. Тащөм условіејасын сјезд вермас требутны сиктсөветјаслыг да колхоз правлеңіејаслыг пырыгтөм-пыр-жө петкөдны вөрө өнја серти кык мында, кујим мында унжык вөв кыскасом выло. Пырыгтөм-пыр-жө мөдөдны вөрө став медалөм уж вын. Сиктсөветса шленјаслы да колхоз правлеңіејасса шленјаслы колө шуны: „Петөј вөрө, сувтөј бригада радјасө, веккөдлөј VII-өд сјезд һима производственнөј походөн. Немміритчытөг косасөј кулацко-националістическөј саботажкөд вөрлеңөмын—мијан медыжыд мөгын. Видлалөј договорјастыртөм, организујтөј вөрын депутатскөј группајаслыг уж“.

ЛОГӨДНЫ БУР ОЛАН УСЛОВІЕЈАС

Колө-ө сорһитны сы јылыг, кущөм ыжыд төдчанлун лөө бур культурно-бытөвөј условіејаслөн уж, производительность кыпө-

дөмын да ужалан вын вөрө петөмын. I колө вескыда шуны, мыј табоксаң колан вога сертї мї лөгөдчїм јона омөла. Өтїкө, уна постројкајасын өшіңјас стеклөтөмөс, уна участокјасын абуөс ведрајас, тазјас. А вөрпромхозјасө ыстөма вөлі 535 јашшїк өшің стеклө, 1 сурс гөгөр ведра, прїмернө сымда-жө таз да мыссандоз, сегга-өд быд вөрпромхозын колө вөлі колны мыјкө мында дозмук воңа војассаңыс. Вөрпромхозса да вөручастокјасса вескөдлысјас ыстыгөны таяө материалјасыс тырмытөм вылө.

Таяө лыдпасјасыс петкөдлөны, мыј мїјан вескөдлысјаслы һїнөмыс упрекајтны пролетарскөј государствоөс,— өшіңјас стеклөтөмөс һе стеклө тырмытөм вөсна. Сїјө вөлі вескөдлысјас сајас ас сајаныс. Бур олан условїејас лөгөдөм вылө барїн моз вылысаң вїңөдөм куңа ковмас, тыдалө, чорыда кучкыны. Онїја вөрлезан сезонын олан условїејас понда вермасөм вөлі мїчөдөма став вїң куңаыс. Торјөн упрекһїтны таыс колө профсоюзнөј оргаңизаціјајасөс, кодјаслы медвојдөр колө вөлі тышканыс рабочөјјаслы бур културнөј условїејас лөгөдөм вөсна. Абу бурмыка, а пөжалуј јеш-

щö локжыка, сувтöдöма рабочöйясöс снаб-
жайтöм куѣа делö. Овлöны уна случајас,
кор продуктајас оз вајны аскадын, мукöд-
дырјі весіг картопел да капуста абу, общ-
ественнöй сојöм-јуöм абу организујтöма.
Со, шуам Шакшінскöй вөрпункт. Тані дыр
ез вöv картопел да капуста, а Канава вөр-
пунктын воöмаöс сетчöз, мыј лöсöдöмаöс
картопел норма да сөтавлöмаöс быд рабо-
чöйлы 100 граммыг не унжык лун кешлö.
А ОРС-јасын секі-жö кујлö сурс тоннајасөн
картопел да градывыв пуктасјас. Уна ла-
рокјас кушöс, тырöмаöс һајтөн, прöдукта
абу, а вөрпунктјасö прöдуктасö пыртöма
колан вöса сертї јона унжык. 1934-öд воö
сöмын Комілес ОРС-јас пыр пыртöма 8
сурс тонна пыѣ, 6 сурс тонна зөр, 750 тон-
на черї, 146 тонна сахар, 248 тонна коң-
дїтерскöй төвар да матö 2,5 мїллон шайт
дон разнöй промтöварјас. Таыг öтдор пра-
вїтельство лезїс мїжанлы öнї пöштї 3 сурс
тонна һаң коммерческöй вузасöм вылö, а
јанвар 1 лунсаң,—сіјö ті тöданнуд, лö
һаң прöдуктајасөн вöлнöй вузасöм. Тані
лö повны, мыј мїжан ОРС аппарат тајö де-
лöсö вермас-жö торкны, шогмытöм лöка

вузасөмсө организујтөмөн. Со мыј понда ме лыдда коланаон сувтөдны тајө вопроссө Советјас сјезд вылын торја јоса да чуксавны став советскөј организаціяјассө паскөдны массөвөј советскөј уж да лөгөдны чорыд контрол рабочөјјасөс снабжајтөм бөрса да вөрын културнөј вузасөм организујтөм бөрса сывөсна, мыј позө возвыв азыны, мыј тајө делөсө-кө лезны сөмын ОРС аппарат вылө, уналаын сјјөс вермасны зикөз провалитны. ОРС аппарат слаб, јөзыс неопытнөјөс, случајнөј јөз, а мукөдлаын весег мошењњикјас, жулікјас, мыј вөсна тани вывти јона колө мјјан еин.

КӨҘАЈСТВУЈТНЫ КУЖӨМӨН, ВІҘНЫ БЫД УР

1933-өд во Комилес трест помалис прөдукціялыг асдонсө 1932-өд вога серти не-уна чинтыштөмөн. Тајө висталө овмөс бурмыштөм јылыс, но тајө-жө висталө, мыј мјјан зев-на уна бесхоҘајственност; тајө бесхоҘајственностсө бырөдөм пыр, мбө көт чинтыштөм пыр мјј вермам јона чинтыны прөдукціялыг асдон. Но 1934-өд воын уна вөрпромхојјас, шуам, Кулөмдинса, Јемдинса да Сыктывдинса вөрпромхојјас налы план-

јас серті леґом есм серті вочісны вел ғырыс перерасходјас, разбазарітісны госу- дарственнөј средствојас, көт та вылө не- кушөм помкајас ез вөвны, кодјас ескө дор- јісны ташөм безбрајјесө. Тајө лоі ґік сы понда, мыј бесхоґајственностыс тајө вөр- промхозјаслөн нөті ез чынышт, а нөшта со- ді. Шуам, Кулөмдінса вөрпромхоз шыкөдіс 180 тонна фураж, Јемдінса вөрпромхозлөн біржајас вылын перерасходуйтөма сырјө 5 пр-өз. Ломтас тырмытөмла Комімеслы лоі урон 120 сурс шайт. Накладнөј рас- кодјас куґа—командіровочнөјјас, разјезд- нөјјас, пошта-телеграфнөј да с. в.—сме- та серті сіз-жө вөчөма вел ғырыс пере- расходјас. Содтыны-кө татчө поснөдікјасөн шуган вошөмјас—інструментјас, материал- јас—тајө лоө-һін вывті уна госуларственнөј средство лөтајтөм. Аппарат абу-на велалө- ма артавны быд ур. шөкыдґыка віґөдлы- ны сметајас вылө да мөвпыштлыны, веш- тасны-ө агнысө сіјө мбө тајө вөчөм рас- кодјас.

Внөмательнөјґыка-кө віґөдлыны тајө бес- хоґајственност фактјас вылас, сметајас сер- ті перерасходјас вөчөм вылө, секі гөгөр-

воана лоо финансјасөн сөкыда Сергөдчө-мыс, мыј выло норасёны быд вөрпромхо-зын да вөрпунктын, сы понда-жө најө оз вермыны аскадын мынтыны уж дөн. Колө төдны, мыј өкуратнөја да аскадын уждон мынтөмыд сјө сы сажын, рационалнө-ө, бу-ра-ө пондас көзаястувјтны быд вөрпункт, а торја-нын быд вөрпромхоз, да кущөма кутасны косасны советскөј да общест-веннөј организацијас економја режім пон-да, финансөвөј дисциплина понда, ембур да сөм колана ногөн виқем понда.

МЕХАНИЗАЦИЈА ДА РАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

Зев гөгөрвоана, кущөм рол ворсө ме-ханізаціја да рационалізаціја торја-нын та-щөм уна ужвын бостыс (трудојомкөј) уж-јас вылын, кыці вөрлөчөм. Колө шуны, мыј тані мјан медса уна тырмытөмтор. Рацио-налізаціја ужјасыс мјан медзевсө паска-ліс вөла јі тујјас, өнја сезонын тащөм туј-ыс мјан лоө 17, на пыщкыс 13 туј вылын заводитөма-нын ужавны.

Механізирујтөм уж медзевсө паскаліс біржас вылын дрөвесіна вөчөмын, шпал вундан установкасын. Но і тајө делө вы-

лас өнөү-на оз пуктыгыбы колана вѣманѣје
—ужалан вынөн обеспечитөм, культурно-бы-
төвөј условіејас рабочөјјаслы лөгөдөм, а
сізжө і тајө предпріятіејассө колана ног
сувтөдөм,—најө век-на міјан кустарнөј са-
маөс, абу-на сені став ужсө (процессө) ме-
ханѣірујтөма. Технологіческөј процессө
помөз абу төдмалөма. Шпалорезка сулалан
інјассө економіка боксаң абу подулалөма.
Правда, тајө могсө мі сувтөдам ас воzө
1935-өд воын. Лөгөдөма-нын договор на-
учно-исследовательскөј организацијаскөд,
налы ковмас сетны Комілесө помөз разра-
ботажтөм да економіка да технѣка боксаң
подулалөм (обоснованнөј) проект біржөвөј
овмөс лөгөдөм куз.

Уна ногөн заводитлөма вөлі механѣі-
рујтны вөрттранспорт. Но бурыс тани нѣ-
нөм-на абу. Механѣическөј базајаслөн ужыс
өні сетө сөмын лок результатјас. Быдөн
төдөны Көјгортса подвеснөј туј јылыс, сі-
јөс лоі тупкыны пөштѣ ужавлытөгыс, стрөі-
төмаөс технѣчески некытчө шогмытөма-да.
Міјан тракторнөј базајас воыс-воө оз тырт-
лыны кыскасан планнысө да лептөны про-
дукцијалыс асдонсө. Таво кутасны ужав-

ны 2 база, правда, ужсö лоö топöдыштöмә
оборудоваңије сертыс ічөтжык објомöз,
ломтасыс абу тырмымөн-да. Медвоzza лун-
саңыс-жö на выlö колö пуктыны ыжыд
вңимаңије быд организаціјаслы. Колö ше-
дöдны, медым ужавны індөм став меха-
низмсö вöлі тырбура іспользүтöма, тырбу-
ра ужöдöма, медым сетыс бырöдöма вöлі
бесхөзәјственност, а базәс практиканыс мї
тöдам, мыј сені овlö торја бесхөзәјствен-
нöја ужалөм, торја уна средствојас лотөм.
Тöдöмыс, 1935-öд во кезлө ковмас разра-
ботајтны вөрлеzөм да кыскалөм механичі-
рүтөм да рационалізирүтөм кузә практиче-
скöј меропріјатіјаслы зөң сїстема.

ВӨРЛЕZАНИЈАСЫН СӨВЕТJАС УЖ JЫЛЫG

Колö шуны, сөветскöј организаціјасөн
вөрлеzан інјасын уж нуöдöмын емөг сїз-жö
ңе еща тырмытөмторјас. Тајö тырмытөм-
торјасыс лооны медзевсö вöрын массөвöј
уж паскөдöмын. Нїöтї рајон-на öнöз ез
јүөртлы Областнöј Ісполнїтельнöј Комїтет-
лы, куцöм сїктсөветјасыс кымын шлен ужа-
лө проїзводство вылын, кымын депутат-
скöј группа котыртöма вöрын да кызї му-

нӧ налӧн ужыс. Уна сиктсӧветјас оз омӧла
ужавны ужалан вын вӧрӧ петкӧдӧм орга-
нѳизуйтӧмын, но ӳекущӧм массӧвӧј уж нуӧ-
дӧм вӧрас, пӧрӧдчысјас, кыскагысјас кос-
тын налӧн абу, і пӧжалуј кызвын сиктсӧ-
ветгыс јуралысјасыс ез петавлыны вӧрӧ,
ез тӧдмаслыны вӧрпунктјасыскӧд, кӧнӧ ужа-
лӧны најӧ сиктсӧветувса јӧзыс. Но емӧг і
сещӧм сиктсӧветјас, кодјас омӧла ужалӧны
ужалан вын вӧрӧ петкӧдӧм органѳизуйтӧмын,
сѳжӧ і массӧвӧј ужсӧ вӧрас нуӧдӧмын.

Ташӧм сиктсӧветјас пыщкын лоӧ, шуам,
Зӧвсертса сиктсӧвет. Зӧвсерт сиктсӧветув-
са колхоѳникјас да ӧткаоысјас, кодјас
ужалӧны Башлыковскӧј вӧрпунктын, чу-
кӧстчисны Зӧвсерт сиктсӧветувса ӧткаоыс-
јас да ужалысјас дӧнӧ, кодјас оз участвуйт-
ны вӧрлезӧмын. Тајӧ чукӧстчӧм вылас сикт-
сӧветса јуралыс Јелкӧн сетӧс ташӧм воча-
кыс: „Тажӧ—контрреволюцѳја, крамола, тајӧ
—Обком шуӧмјаслы паныд сувтӧм; тајӧ чу-
кӧстчӧмыс вештӧ аснас Обкомлыс да Об-
ѳсполкомлыс чукӧстчӧм; ташӧм чукӧстчӧ-
мыд петӧ лодырјассаӳ“ да јуралыс Јелкӧн
вывтӧ јона вӧлӧ дӧзмӧма, чукӧстчӧмас каѳ-
тыштӧмаӧг вӧлӧ сиктсӧветлыс грекјассӧ-да.

А сбылвылосö Зөвсерт сиктсöветлөн вöрын
ужалö толкö 50 пр. колхозныкыс да 30 пр.
откаолыс договорын урчитöм лыдыс.

Пример туjö позö вайодны сиз-жö Лем-
динса, Межадорса да уна мукöд сиктсöвет-
яс, көни оз-жö тыдав тырмымөн активнöй
уж вөрлезöмын, таяö медыжыд хожајствен-
но-политическöй могсö олөмө пöртöмын.
Мижанлы колö паскөдны вöрын массөвöй
советскöй уж сиз, медем луныг-лун ердөд-
ны став нелучкијассö, отсавны правилнöја
оргаңизутны производство, кыпөдны депу-
татскöй группаяслыс активност экспорт
качество понда тышкасöмын.

Таяö ужас мижанлы колö пыкгыны вөр-
лезан ужыввса медса бур, медса знатнöй
војтыр вылө, ударныкјас вылө, кодјас, вес-
кыда колö шуны, öни оз пöлзутчыны тор-
ја почотөн вöрын. Налы абу лөгөдөма ус-
ловиејас, оз премірујтгыны, соцордјысөм
колан вөса серти сувтөдөма јона лока.

Сиз-кө главнöй могөн вöрын öни лөө:
бурмөдны производство организујтөм, пра-
вилнöја использујтны ужалан вын, кыпөдны уж
производительность, кыпөдны öдјас пөрөд-
чөмын, пырыстөм-пыр-жö заводитны кыс-

касны, касны древесина бур качество
понда, кутны чорыд режим средствояс, ма-
териаляс виэомын, регыджык паскөдны
массөвөй советскөй уж. Вөрфронт вывса
медбур жөз вылө—ударникяс вылө пыкгө-
мөн, жугөдны кулацкөй-националистическөй
элементяслыг саботаж, вөрлежөм дезорга-
низутны да ордөдны налыг зилөмјас да пет-
ны медвоңын муныг область радјасө обще-
государственнөй мојјас понда тышкасөмын.

70 пр. пөрөдчан планлыг да 55 пр. кыс-
каган планлыг тыртны Советјас Став Со-
јузса VII-өд сјезд кешлө! Советскөй стра-
наса көңайлы ташөм вочакыв вөсна колө
тышкасны Коми областувса ужалыг жөзлы.

1160

СПЕЦХРАНЕНИЕ
Коми республиканской
библиотеки им. В. И. Ленина

STONEMENT N. 1
Cent. Bibliothèque

OL 05KON

donhic 25 yp